

[Ministeren for Handel, Industri og Søfart.] fuldt fremhæve, at Mangelen paa Raa- og Hjælpstoffer og Transportvanskelighederne bevirker, at det under de nuværende Forhold ikke er muligt at anbringe de ledige Penge paa normal Maade, og at de private Banker ikke er i Stand til at gøre den store ledige Pengekapital frugtbringende. Allerede nu er det saaledes, at en væsentlig Del af denne Kapital enten slet ikke forrentes eller kun erholder en ganske beskedne Rente, og denne Bevægelse henimod Bortfald af Renten for korte Penge maa paaregnes at blive fortsat, medmindre der træffes særlige Foranstaltninger.

Dette Forhold, at den ledige Pengekapital afkaster mindre og mindre Indtægt, kan, selv om vore Banker har vist, at de ikke har glemt den sidste Verdenskrigs Lære, og at de er sig deres Ansvar bevidst, rumme en Fare for en unormal Anvendelse af Kapitalen, bl. a. ved Anbringelse af de ledige Penge i forhaandenværende Kapitalgenstande paa en saadan Maade, at de uregulerede Priser drives i Vejret. Prisstigningstendensen over for Raa- og Hjælpstoffer samt Forbrugsvarer skærpes som Følge af Misforholdet mellem Mængden af udbudte Varer og Mængden af Penge, der efterspørger dem, og ved en Konkurrence om Anbringelsen af de ledige Penge i fast Ejendom, Produktionsmidler og andre Formuegenstande drives Priserne paa disse Kapitalgenstande i Vejret. Dette er ikke blot uheldigt i den øjeblikkelige Situation, men kan bringe den fremtidige Rentabilitet af Erhvervsvirksomhederne i Fare, naar Rentabiliteten til sin Tid skal opretholdes under væsentlig ændrede Prisforhold. Ogsaa i den Situation, der opstaar, naar Varehandelen mellem Landene til sin Tid atter kan genoptages i større Omfang end nu, frembyder de ledige Penge et Problem, der paa Forhaand maa være Genstand for Opmærksomhed.

Ud fra de af Nationalbanken fremførte Synspunkter og ud fra den Betragtning, at de til Bankens Raadighed staaende ordinære banktekniske Midler ikke var tilstrækkelige over for den foreliggende ekstraordinære Situation, stillede Nationalbanken Forslag om, at der skulde gennemføres Lovbestemmelser om

1) Pligt for de private Banker til at have et Minimumsindestaaende paa Folio-konto hos Danmarks Nationalbank, altsaa lovpligtig Folio-konto,

2) Salg af 2-aarige Statsgældsbeviser,

3) Salg af 6 Maaneders Skat-kammerbeviser,

4) Salg af Statsspareobligationer.

Hensigten med denne Plan var at faa en Del af de ledige Penge bundet ved en fastere Anbringelse. Herved skulde opnaas, at Interessen for en unormal Anbringelse af Pengene svækkes, og at Risikoen for uheldige Virkninger af Pengerigeligheden formindskes.

Det første af de nævnte fire Punkter omfattes af nærværende Lovforslag, medens de øvrige Punkter omfattes af et Lovforslag, Stats- og Finansministeren samtidig hermed fremsætter.

Nationalbankens Forslag om, at de private Banker skulde have en særlig Folio-konto hos Danmarks Nationalbank, gik ud paa, at enhver privat Bank senest 1 Maaned efter Lovens Ikrafttræden skulde have oprettet en Folio-konto hos Danmarks Nationalbank, en saakaldt „Lovpligtig Folio-konto“. Det paa denne Konto indestaaende Beløb skulde til enhver Tid udgøre mindst 25 pCt. af Bankens Indskud paa Folio-konto, Kontokurant, paa Bankbog m. v. med kortere Opsigelsesvarsel end 1 Maaned samt Indskud og Indlaan fra indenlandske Sparekasser, men derimod ikke fra Banker. Indestaaendet paa den lovpligtige Folio-konto skulde endvidere udgøre mindst 15 pCt. af Bankens samlede Indskudsmidler, eksklusive Indskud fra Banker. Til Forslaget var knyttet visse Dispensationsbestemmelser for at give den nødvendige Bevægelighed. Efter Forslaget skulde Bestemmelserne ikke gælde for Sparekasserne, idet Nationalbanken ikke mente, at der var helt den samme Grund til at træffe Foranstaltninger imod de i Sparekasserne indestaaende Midler, idet der i hvert Fald hidtil har været en betydelig Forskel i Bevægelsen i Indlaansmassen henholdsvis hos Banker og Sparekasser. Jeg skal i denne Forbindelse nævne, at medens Bankernes samlede Indskud paa Folio og Kontokurant samt Indskud fra Sparekasser fra ultimo August 1939 til ultimo April 1942 er steget fra 720 Mill. Kr. til 1 478 Mill. Kr., er Sparekassernes samlede Indskud i det samme Tidsrum kun steget fra 2 281 Mill. Kr. til 2 445 Mill. Kr., altsaa kun en Stigning paa 164 Mill. Kr. mod en Stigning paa 758 Mill. Kr. for Bankernes korte Indskudsmidler.

Efter Modtagelsen af Nationalbankens Forslag optog Handelsministeriet straks Forhandlinger med de private Banker, idet man maatte lægge Vægt paa, at de